

تعیین سبد ۴ میلیون و ۹۴۰ هزار تومانی برای زندگی حداقلی

قدرت خرید کارگران با افزایش ۵۸ درصدی مزد حفظ می شود

طرح: حسین نقیب

نسرین هزاره مقدم

شامگاه پنجم اسفند ماه، بعد از هفته‌ها مباحثه و مذاکره سه‌جانبه، توافق بر سر رقم سبد معیشت خانوار (موضوع بند دوم ماده ۴۱ قانون کار) در جلسه سه‌جانبه کمیته دستمزد، به نقطه پایان رسید. در نهایت سبد معاش برای یک خانوار متوسط ۳۳ نفره، ۴ میلیون و ۹۴۰ هزار تومان تعیین شد و هر سه گروه کارگری، کارفرمایی و دولت، پای این رقم امضا گذاشتند. حالا قرار شده این رقم، به عنوان حداقلی‌ترین مبلغ برای تأمین نیازهای خانوار، به شورای عالی کار ارجاع داده شود تا در آنجا به روال هر ساله، حداقل دستمزد ۹۹ برای جمعیت چندده میلیونی کارگر تعیین شود. این در حالی است که حداقل مستمری بازنشستگان تأمین اجتماعی نیز به تصمیم‌گیری‌های همین شورای عالی کار و به حداقل دستمزد کارگران وابسته است.

تعیین رقم ۴ میلیون و ۹۴۰ هزار تومان برای سبد معاش خانوار، برای طبقه کارگری که در دوران افول شدید بحران معیشتی قرار دارد، چندان قابل قبول نیست. پیش از این در شهرپور ماه ۹۸، محاسبات مستقل کمیته دستمزد کانون عالی شوراها نشان داد که نرخ سبد معیشت از مرز ۸ میلیون تومان نیز گذشته است. وقتی این دو عدد را کنار هم می‌گذاریم و البته واقعیت‌های اقتصادی مثل گرانی شدن چندباره نرخ ارز و بالا رفتن شاخص‌های تورمی را هم در نظر می‌گیریم، متوجه می‌شویم که نمایندگان دولت و کارفرمایان، قائل به پذیرش حق برخورداری از

یک معیشت شایسته برای کارگران نیستند اما شاید باید اعتراف کرد از سه‌جانبه‌گرایی در شرایطی که طبقه کارگر ایران، تشکلهای منسجم و قدرتمند ندارد و از بسیاری از حقوق اولیه صنفی محرومند، کاری بیش از این بر نمی‌آید.

تورم ۵۴۰۶ درصدی سبد خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها

با همه اینها، قبل از هر چیز باید بدانیم، عدد ۴ میلیون و ۹۴۰ هزار تومان چگونه به دست آمده است. «فرامرز توفیقی» رئیس کمیته دستمزد کانون عالی شوراها که در جلسه کمیته دستمزد به نمایندگی از جانب کارگران شرکت داشته، در مورد نحوه محاسبات سبد معاش با تأکید بر اینکه عدد نهایی سبد، رضایت کامل ندارد، می‌گوید: سبد تعیین شده برای سال ۹۸ که در زمستان ۹۷، محاسبه شد، ۳ میلیون و ۷۶۰ هزار تومان بود و سبد تعیین شده برای سال ۹۹ برابر ۴ میلیون و ۹۴۰ هزار تومان است. در سبد سال گذشته، سهم خوراکی‌ها ۹۹۲ هزار تومان بود ولی در سبد امسال، سهم خوراکی‌ها (مبنای اصلی تعیین سبد معاش خانوار)، یک میلیون و ۵۲۸ هزار تومان است. تورم خوراکی‌ها در دی ماه ۹۸ (ماه مبنای تعیین سبد)، بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران، ۵۲.۱ درصد بوده که همین درصد حتی با کمی افزایش در سبد معاش در نظر گرفته شده است. سبد خوراکی‌های امسال به نسبت سال گذشته ۵۴۰۶ درصد افزایش قیمت یافته است. تورم تورم نرخ داشته است بنابراین تورم رسمی خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها در سبد معاش ۹۹ کامل در نظر گرفته شده است.

بالارفتن سهم خوراکی‌ها در سبد خانوار، اتفاق مثبتی نیست چرا که نشان می‌دهد آن قدر اوضاع اقتصادی بد است که خانواده‌ها هر چه در می‌آورند، خرج سفره‌هایشان می‌کنند و برای باقی باقی‌مانده دیگر هیچ پولی در بساطشان نمی‌ماند.

تورم ۲۳۰۲۷ درصدی سایر اقلام

توفیقی به سهم و نرخ سایر اقلام، شامل مسکن، آموزش، بهداشت، حمل و نقل و سایر مولفه‌ها در سبد معاش می‌پردازد: «سهم سایر اقلام سبد تعیین شده برای سال ۱۳۹۸ برابر ۲ میلیارد و ۷۶۲ هزار تومان بود اما سهم سایر اقلام سبد تعیین شده برای سال ۹۸، بر مبنای اطلاعات و داده‌های مرکز آمار ایران، ۳۲۰۹ درصد اعلام شده اما افزایش نرخ سایر اقلام در سبد ۹۹ حدود ۲۳۰۲۷ درصد است.

افزایش بیش از ۴ درصدی سهم خوراکی‌ها در سبد معیشت

مبنای اصلی تعیین سبد معاش، تعیین سبد خوراکی‌ها و آشامیدنی‌هاست. این سهم در سال ۹۸ افزایش یافته و از حدود ۲۶ درصد به بیش از ۳۰ درصد رسیده است. در واقع این افزایش سهم نشان‌دهنده این است که در سال ۹۸، خانواده‌های کارگری بخش بیشتری از درآمد

ماهانه خود را صرف خرید خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها کرده‌اند و لاجرم مجبور شده‌اند از هزینه کرد برای دیگر اقلام زندگی مثل آموزش کیفی، بهداشت باکیفیت و مسافرت و تفریح و مطالعه تاجایی که امکان دارد، بزنند. بالاترین سهم خوراکی‌ها در سبد خانوار، اتفاق مثبتی نیست چرا که نشان می‌دهد آن قدر اوضاع اقتصادی بد است که خانواده‌ها هر چه در می‌آورند، خرج سفره‌هایشان می‌کنند و برای باقی‌مانده دیگر هیچ پولی در بساطشان نمی‌ماند.

توفیقی، سهم خوراکی‌ها در سبد معاش ۹۹ که پنجم اسفند ماه ۹۸ در کمیته دستمزد نهایی شده را ۳۰.۹۵ درصد اعلام می‌کند و سهم غیرخوراکی‌ها را ۶۹.۰۴ درصد می‌داند.

چگونگی حفظ سطح قدرت خرید کارگران

رئیس کمیته دستمزد کانون عالی شوراها در ادامه به موضوع مهمی اشاره می‌کند: «تورم سبد معاش در طول یک سال، یا همان افزایش نرخ سبد». «تورم سبد معاش خانوار» مولفه‌های اساسی در مذاکرات مزدی است. این تورم به معنای افزایش قیمت اقلام مورد نیاز زندگی در طول یک سال است. در واقع تورم اقتصادی روی هزینه‌های زندگی اعمال می‌شود، نه روی درآمد. اینکه سبد معاش در طول یک سال چقدر افزایش نرخ داشته، نشان می‌دهد که هزینه‌های زندگی در طول یک سال چقدر زیاد شده و لاجرم برای «حفظ قدرت خرید کارگران» باید افزایش هزینه‌ها به عبارتی دقیق‌تر، در

تفاوت ریالی دو سبد معاش (مربوط به دو سال متوالی) در افزایش دستمزد در نظر گرفته شود. در واقع اگر حداقل دستمزد کارگران به اندازه تورم ریالی سبد زیاد شود، تازه قدرت خرید کارگران حفظ می‌شود (اینجا خبری از افزایش نیست) و برای افزایش سطح قدرت خرید، باید بسیار بیشتر از این تفاوت ریالی به دستمزد اضافه شود.

بنابراین برای حفظ قدرت خرید کارگران در سطح سال ۹۸، باید تفاوت ریالی دو سبد معاش محاسبه شده یعنی سبد معاش ۹۸ و سبد معاش ۹۹، به حداقل دستمزد کارگران افزوده شود. با این افزایش، تازه سطح قدرت خرید کارگران در سال ۹۹ به اندازه سطح قدرت خرید در ابتدای فروردین ۹۸ می‌رسد. این یعنی «تثبیت قدرت خرید» که البته نشانه‌ای از حفظ سطح معیشت است و باین کار، بهبودی در سطح معیشت ایجاد نخواهد شد و فقط این سطح در همان نقطه ابتدای سال قبل، ثابت می‌ماند.

توفیقی در این رابطه می‌گوید: تفاوت سبد ۳ میلیون و ۷۶۰ هزار تومانی سال گذشته و سبد ۴ میلیون و ۹۴۰ هزار تومانی امسال، یک میلیون و ۱۸۰ هزار تومان است. آنچه برای ما مهم است، افزایش ریالی دستمزد است نه درصد افزایش. حال برای حفظ قدرت خرید کارگران، باید این یک میلیون و ۱۸۰ هزار تومان به دستمزد اضافه شود. با این افزایش، قدرت خرید حفظ می‌شود بنابراین این رقم، کمترین و حداقلی‌ترین مطالبه ماست. ما خواستار بهبود سطح قدرت خرید هستیم و در نتیجه

شرح	سبد تعیین شده سال ۱۳۹۸	سبد تعیین شده سال ۱۳۹۹	تورم
سبد تعیین شده سال ۱۳۹۸	۳٬۷۶۲٬۰۰۰ ریال	۳٬۷۶۲٬۰۰۰ ریال	۰٪
سبد تعیین شده سال ۱۳۹۹	۳٬۷۶۲٬۰۰۰ ریال	۴٬۹۴۰٬۰۰۰ ریال	۳۲٪
سهم خوراکی‌های تعیین شده برای سال ۱۳۹۸	۲٬۷۶۲٬۰۰۰ ریال	۲٬۷۶۲٬۰۰۰ ریال	۰٪
سهم خوراکی‌های تعیین شده برای سال ۱۳۹۹	۲٬۷۶۲٬۰۰۰ ریال	۳٬۲۰۹٬۰۰۰ ریال	۱۶٪
درصد افزایش خوراکی‌ها	۹۸٪	۹۹٪	۱٪
تورم خوراکی‌های کل دی ۹۸	۹۸٪	۱۰۳٪	۵٪
تورم خوراکی‌های دهک کارگری دی ۹۸	۹۸٪	۱۰۷٪	۹٪
سهم سایر اقلام سبد تعیین شده برای سال ۱۳۹۸	۱٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال	۱٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال	۰٪
سهم سایر اقلام سبد تعیین شده برای سال ۱۳۹۹	۱٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال	۲٬۱۷۸٬۰۰۰ ریال	۱۱۸٪
درصد افزایش سایر اقلام سبد	۱۰۰٪	۱۱۸٪	۱۸٪
تورم غیرخوراکی‌های دی ۹۸	۱۰۰٪	۱۱۸٪	۱۸٪
تورم غیر خوراکی‌های دهک کارگری دی ۹۸	۱۰۰٪	۱۲۱٪	۲۱٪
سهم خوراکی‌ها از سبد در پانزده گروه درآمدی کارگری	۳۰٪	۳۱٪	۳٪
سهم خوراکی‌ها در سبد تعیین شده	۲۶٪	۳۰٪	۱۶٪
سهم غیرخوراکی‌ها از سبد در پانزده گروه درآمدی کارگری	۷۴٪	۶۹٪	۵٪
سهم غیر خوراکی‌ها در سبد تعیین شده	۷۴٪	۶۹٪	۵٪
تفاوت دو سبد	۰٪	۳۲٪	۳۲٪
درصد افزایش کل سبد	۱۰۰٪	۱۱۸٪	۱۸٪
حداقل دستمزد سال ۱۳۹۸ با مزایا	۳٬۷۶۲٬۰۰۰ ریال	۴٬۹۴۰٬۰۰۰ ریال	۳۲٪
قدرت پوششی دستمزد بر سبد	۱۰۰٪	۱۰۳٪	۳٪
درصد پوششی دستمزد مورد نیاز جهت حفظ سبد	۱۰۰٪	۱۰۷٪	۷٪

حداقل دستمزد دسال ۱۳۹۸، دو میلیون و ۳۴۰ هزار تومان تعیین شد که تنها ۵۴ درصد سبد معاش را پوشش می‌دهد. اگر بخواهیم فقط قدرت خرید را با پوشش تفاضل دو سبد در نرخ افزایش دستمزد ۹۹ حفظ کنیم، دستمزد باید حداقل ۵۸۰۰۴ درصد زیاد شود

میزان افزایش دستمزد باید بیشتر از یک میلیون و ۱۸۰ هزار تومان باشد. در واقع ما خواستار آن هستیم که دستمزد، حداقل به اندازه سبد معاش محاسبه شده افزایش یابد یعنی به سطح ۴ میلیون و ۹۴۰ هزار تومان برسد.

او ادامه می‌دهد: حداقل دستمزد سال ۱۳۹۸ با مزایا، ۲ میلیون و ۳۴۰ هزار تومان تعیین شد که در واقع تنها ۵۴ درصد سبد معاش محاسبه شده را پوشش می‌دهد. حالا حتی اگر بخواهیم فقط قدرت خرید را با پوشش تفاضل دو سبد در نرخ افزایش دستمزد ۹۹ حفظ کنیم، دستمزد باید حداقل ۵۸۰۰۴ درصد زیاد شود.

در این شرایط، ایستگاه مهم بعدی که در تعیین دستمزد سال بعد، اهمیت بسیار دارد، جلسه سه‌جانبه شورای عالی کار است که قرار است این هفته برگزار شود.

اصلی‌ترین مطالبه طبقه کارگران این جلسه سه‌جانبه این است که حال که در تعیین نرخ سبد معاش، خواسته کارگران کاملاً در نظر گرفته نشده، لاقول همین رقم بسیار حداقلی در

تعیین دستمزد لحاظ شود، یعنی پایه مزد حداقلی کارگران را به ۴ میلیون و ۹۴۰ هزار تومان برسانند.

ماده ۴۱ قانون کار و بند دوم آن که الزام‌آور است، همین را می‌گوید که حداقل دستمزد باید قادر به تأمین هزینه‌های حداقلی یک خانوار متوسط باشد. با این حساب، وقتی با در نظر گرفتن نرخ‌های بسیار حداقلی، سبد معاش ۴ میلیون و ۹۴۰ هزار تومان تعیین شده، یعنی هزینه‌های حداقلی یک خانوار متوسط (۳۳ نفره) برابر با همین میزان است و قاعدتاً حداقل دستمزد باید برابر با همین میزان بسیار حداقلی تعیین شود، جز این باشد، فاصله دستمزد و هزینه‌های حداقلی زندگی باز هم عمیق‌تر خواهد شد و فاصله زندگی طبقه کارگر با خط فقر باز هم بیشتر!

اخبار کارگری

معاون روابط کار وزارت رفاه: سوءاستفاده از قراردادهای کار را پایان دادیم

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌گوید با راه‌اندازی سامانه روابط کار، نگرانی‌ها درباره قراردادهای میان کارگران و کارفرمایان از بین می‌رود و جلوی سوءاستفاده از قراردادهای سفیدامضای کارگران گرفته می‌شود.

حاتم شاکرمی در گفت‌وگو با ایسنا درباره تکمیل سامانه جامع روابط کار برای ارائه خدمت به متقاضیان، اظهار کرد: در مجموع ۴۹ زیرسامانه بر اساس نیازها و اولویت‌های ادارات کل حوزه روابط کار در دست طراحی و تولید است تا به مردم خدمات ارائه دهد. در تاریخ ۲۲ بهمن، ۲۲ زیرسامانه را در سراسر کشور اجرایی کردیم که در این بخش کارگران و کارفرمایان می‌توانند با مراجعه به این سامانه خدمات لازم را به صورت غیر حضوری دریافت کنند.

وی افزود: از نیمه اول سال ۱۳۹۹ هم قادر خواهیم بود همه زیرسامانه‌هایمان را عملیاتی کنیم، البته این بازه زمانی به این دلیل است که فرآیند تست زیرسامانه‌ها تا اندازه‌ای زمان‌بر خواهد بود چون خود این سامانه به یک بانک اطلاعاتی بسیار بزرگ تبدیل خواهد شد تا در آینده در تصمیم‌گیری‌ها به ما کمک کند.

معاون روابط کار وزیر کار با تأکید بر مراجعه کارگران و کارفرمایان به دفاتر پیشخوان دولت جهت احراز هویت، گفت: کارگران تنها کافی است که کارت ملی خود را همراه داشته باشند، کارفرمایانی که دارای شخصیت حقوقی هستند علاوه بر کارت ملی باید روزنامه رسمی را هم ارائه دهند و کارفرمایان حقیقی تنها با داشتن جواز کسب و کارت ملی می‌توانند مراحل احراز هویت را طی کنند.

شاکرمی درباره الزام کارگران و کارفرمایان به ثبت نام و احراز هویت در این سامانه گفت: در دوران اجرای طرح به صورت پایلوت، الزامی برای استفاده از این سامانه نداریم اما پس از آن دیگر مخاطبان خود را ملزم به استفاده از این سامانه خواهیم کرد. در شرایط کنونی ۲۲ زیرسامانه را تا ۲۲ بهمن امسال آماده کرده‌ایم که در این ۲۲ مورد اگر کسی بخواهد خدماتی از ما دریافت کند باید از طریق این سامانه وارد عمل شود. البته یک الزام دیگر هم در این عمل وجود دارد و آن هم این است که برای دریافت این خدمات یک بار برای همیشه، کارگران و کارفرمایان به دفاتر پیشخوان دولت در سراسر کشور مراجعه می‌کنند تا احراز هویت شوند.

به گفته وی با یک‌بار مراجعه، احراز هویت کارگران و کارفرمایان صورت می‌گیرد و دیگر برای ارائه درخواست نیازی به طی کردن بروکرسی‌های اداری نیست و صرفاً با نام کاربری و رمز عبوری که برایشان پیامک می‌شود قادر به دریافت خدمات مورد نیاز خواهند بود.

معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان اینکه راه‌اندازی سامانه جامع روابط کار نگرانی‌ها در خصوص قراردادهای موجود میان کارگران و کارفرمایان را از بین می‌برد، گفت: در سال‌های گذشته نمونه‌هایی دیده شد که کارفرمایان، کارگران را به امضای قراردادهای سفیدامضا و ادار و با استفاده از این قراردادهای آنها سوءاستفاده می‌کردند اما با الزام کارفرمایان به بارگذاری قراردادهای کار در سامانه به محض انعقاد قرارداد این موضوع منتفی خواهد شد.

مرگ یک کارگر تاسیسات در اثر انفجار معدن طلا

یک کارگر تاسیسات در اثر انفجار در معدن طلای جان خود را از دست داد.

به گزارش ایلنا، کارگر تاسیسات ۴۰ ساله معدن طلای بردسکن در پی انفجار معدن، دچار سوختگی شدید شده و جان خود را از دست داد.

جوشکاری و نشست مایعات قابل اشتعال در موتورخانه ژنراتور برق سنگ‌شکن معدن طلای بردسکن علت اصلی این حادثه دانسته شده است.

از تحویل از کولبر به داخل شهرها منتقل می‌کنند را رسمیت دهیم و بی‌بهریم که وجود دارد.

منصوری اضافه کرد: بنابراین باید تبادل کالا در مرز به این روشی که وجود دارد را به رسمیت بشناسیم یا قواعد رسمی‌سازی را بر آن اعمال کنیم. برای نمونه اگر بحث بیمه کولبر را می‌پذیریم، خوب است تجارت و فعالیت آن را نیز به رسمیت بشناسیم.

وی تأکید کرد: علاوه بر به رسمیت شناختن باید مدیریت کنیم تا کولبری به درستی انجام شود زیرا در غیر این صورت شاهد ادامه وضعیت موجود خواهیم بود.

معاون وزیر کار گفت: بررسی شهرهایی که فعالیت مرزی و کولبری در آنها رواج دارد، نشان می‌دهد که نرخ بیکاری بالایی دارند. برای نمونه کرمانشاه به عنوان یکی از شهرهای مرزی، بیشترین نرخ بیکاری را دارد. وی افزود: از سوی دیگر از آنجا که کولبری فعالیت غیررسمی است، ساکنان شهرهای مرزی در آمارگیری‌ها اعلام می‌کنند بیکار هستند.

منصوری تنها اشاره به اینکه در آمد حاصل از فعالیت غیررسمی کولبری بیش از حداقل دستمزد ده است، ادامه داد: کولبران تمایلی به اشتغال رسمی ندارند. برای اثبات این ادعا، پیشنهاد کردیم تا در این شهرها، معادل حداقل دستمزد به کارفرما در ازای اشتغال این افراد، کمک کنیم اما تاکنون کسی داوطلب نشده است.

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی:

اشتغال کولبری را باید به رسمیت بشناسیم

کولبری و رفع مشکلات مرز نشینانی که در این زمینه فعال هستند بحث دیرروز و امروز نیست و سال‌هاست که هم‌زمان با فصل سرد و مرگ بسیاری در کوهستان‌های برفی سوژه خبرنگاران و فعالان اجتماعی می‌شود. بسیاری معتقدند در مناطق مرزی سرمایه‌گذار و کارخانه کم است و چون افراد شغلی ندارند برای تأمین معیشت خود به کولبری روی می‌آورند.

معاون توسعه کار آفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در این باره گفت: برای حل مشکلات کولبران باید کولبری را به رسمیت بشناسیم و در این راستا بسته اقتصاد و اشتغال مناطق مرزی به ویژه استان‌های غربی که درگیر این نوع مبادلات هستند، تهیه شده است.

عیسی منصوری در گفت‌وگو با ایسنا تأکید کرد که کولبری بخشی از یک زنجیره بسیار بزرگ کسب و کار و تجارت مرزی است.

وی افزود: اینکه صرفاً کولبری را از منظر اقتصادی تخطئه کنیم یا بگوییم نباید انجام شود و به لحاظ اجتماعی عده‌ای را

ظالم و عده‌ای را مظلوم در نظر بگیریم، کار خوبی نیست. منصوری تأکید کرد: گزینه بهتر این است که این زنجیره (کولبری) را بررسی و به رسمیت بشناسیم.

وی اظهار داشت: ارزیابی‌های میدانی نشان می‌دهد که سهم کولبران از زنجیره تجاری که در آن فعال هستند پنج هزارم درصد است، به این معنی است که حلقه‌های قیل و بعد این زنجیره، اقتصادی بزرگی دارد و تبادلات مالی بزرگی در آن اتفاق می‌افتد.

به گفته معاون وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی، به عنوان مثال در شهر جوانرود، قیمت ماشین ظرفشویی می‌تواند سه میلیون تومان باشد و وقتی این کالا به تهران منتقل می‌شود، قیمت آن حدود هشت میلیون تومان می‌شود. در حالی که سهم فردی که آن را از مرز رد کرده تنها ۱۰ درصد مقدار اولیه (۳ میلیون تومان) است.

وی تصریح کرد: بحث ما این است که ابتدا مبادله مرزی و انتقال کالا را به رسمیت بشناسیم و مهمتر اینکه این زنجیره و همه بازیگران آن همچون شبکه حمل و نقل که کالا را پس